

PROTOKÓŁ NR 39-5/2022
z posiedzenia
Komisji Kultury i Promocji
Rady Miasta Gdańska,
które odbyło się 25 maja 2022 r.

przy wykorzystaniu środków bezpośredniego porozumiewania się na odległość.

Komisja rozpoczęła posiedzenie o 13:30, zakończyła o godzinie 15:20

Obecność:

W posiedzeniu uczestniczyło 6 członków Komisji Kultury i Promocji wg listy obecności, która stanowi **załącznik nr 1 do protokołu.**

Lista obecności pozostałych osób uczestniczących w posiedzeniu Komisji stanowi **załącznik nr 2 do protokołu.**

Przewodniczący komisji Andrzej Stelmasiewicz otworzył posiedzenie, powitał zebranych. Poinformował, że projekt porządku został wysłany do radnych drogą elektroniczną – **Porządek Obrad stanowi załącznik nr 3 do protokołu.**

1. Opiniowanie projektu uchwały w sprawie uchylenia uchwały w sprawie wyrażenia zgody na odstąpienie od obowiązku przetargowego trybu zawarcia umowy użytkowania nieruchomości - **druk nr 1279**
Referuje: Przedstawiciel Prezydenta Miasta Gdańska
2. Opiniowanie projektu uchwały w sprawie wzniesienia pomnika Brunona Zwarry - **druk nr 1288**
Referuje: Przedstawiciel Prezydenta Miasta Gdańska
3. Ochrona tradycji kulturowych w Gdańsku. Sukcesy i problemy.
Referują: Przedstawiciele Prezydenta Miasta Gdańska
4. Sprawy bieżące, wolne wnioski, korespondencja.

Porządek posiedzenia poddano pod głosowanie.

USTALENIA KOMISJI:

Komisja **6 głosami „za”** - przyjęła proponowany porządek.

PUNKT 1

Opiniowanie projektu uchwały w sprawie uchylecia uchwały w sprawie wyrażenia zgody na odstąpienie od obowiązku przetargowego trybu zawarcia umowy użytkowania nieruchomości - **druk nr 1279**

Druk nr 1279 – Sprawa: BRMG.0006.124.2022

(Oryginał uchwały przy protokole z sesji Rady Miasta Gdańska z 26.05.2022r.)

Lucyna Zdziarska – kierownik Referatu gospodarki Gruntami

Zreferowała projekt uchwały zgodnie z uzasadnieniem.

Więcej głosów w dyskusji nie było. Przystąpiono do opiniowania.

USTALENIA KOMISJI:

Komisja **6 głosami „za” i 1 głosem „nieoddanym”, pozytywnie** zaopiniowała przedmiotowy projekt uchwały.

Opinia nr 39-5/155-20/2022

PUNKT 2

Opiniowanie projektu uchwały w sprawie wzniesienia pomnika Brunona Zwarry - **druk nr 1288**

Druk nr 1288 – Sprawa : BRMG.0006.133.2022

(Oryginał uchwały przy protokole z sesji Rady Miasta Gdańska z 26.05.2022r.)

Michał Szymański – z-ca Dyrektora ds. Przestrzeni Publicznej (Gdański Zarząd Dróg i Zieleni)

Zreferował projekt uchwały zgodnie z uzasadnieniem.

Henryk Hałas- członek komisji

Zapytał gdzie dokładnie ma powstać pomnik.

Michał Szymański – z-ca Dyrektora ds. Przestrzeni Publicznej

Pokazał mapę z lokalizacją.

Henryk Hałas – członek komisji

Dopytał czy miejsce jest godne.

Michał Szymański – z-ca Dyrektora ds. Przestrzeni Publicznej

Miejsce wynika z propozycji komitetu budowy pomnika. Były rozważane inne miejsca ale to wydało się najbardziej optymalne. Ponownie udostępnił mapę z lokalizacją.

Łukasz Bejm – wiceprzewodniczący komisji

Odniósł się do lokalizacji i powiedział, że naprzeciwko placu na którym ma stanąć pomnik, Brunon Zwarra mieszkał. Dodał, że w siedzibie Stowarzyszenia Waga jest kącik Brunona Zwarry, gdzie znajdują się jego rzeczy osobiste, biurko oryginalne. Według niego ta lokalizacja jest świetna do upamiętnienia tej postaci. Biskupia Góra jest rewitalizowana cały czas.

Prof. Piotr Lorens – Architekt Miasta

Potwierdził co powiedział Dyrektor Szymański, że sprawa omawiana była na Komisji Pomnikowej z udziałem wnioskodawców. Brunon Zwarra był mieszkańcem Biskupiej Górki w związku z tym lokalizacja jest jak najbardziej trafiona. Jeśli chodzi o formę to uznane zostało, że ławeczka byłaby właściwa.

Teresa Wasilewska – członek komisji

Powiedziała, że kamienica obok której ma powstać pomnik jest właśnie przygotowywana do remontowania. Dodała, że Stowarzyszenie Waga to bardzo prężne stowarzyszenie.

Andrzej Stelmasiewicz – przewodniczący komisji

Powiedział, że było bardzo dużo dyskusji na temat lokalizacji pomnika i cieszy się, że udało się osiągnąć porozumienie.

Więcej głosów w dyskusji nie było. Przystąpiono do opiniowania.

USTALENIA KOMISJI:

Komisja **6 głosami „za” i 1 głosem „nieoddanym”, pozytywnie** zaopiniowała przedmiotowy projekt uchwały.

Opinia nr 39-5/156-21/2022

PUNKT 3

Ochrona tradycji kulturowych w Gdańsku. Sukcesy i problemy.

Andrzej Stelmasiewicz – przewodniczący komisji

Zapowiedział kolejny punkt.

Prof. Piotr Lorens – Architekt Miasta

Powiedział, że tradycje mogą dotyczyć wielu aspektów. Skupił swoją wypowiedź na dwóch aspektach, architektoniczno-urbanistycznym i konserwatorskim. Jeżeli chodzi o kwestie architektoniczno-urbanistyczne to w kontekście tematu tradycji kulturowych możemy mówić o czymś co nazywamy walorami historyczno-kulturowymi i ich zachowaniu w kontekście obecnych i przyszłych przekształceń struktury urbanistycznej miasta. Możemy mówić o trzech grupach tych walorów: przestrzennych, materialnych i niematerialnych. Przestrzenne dotyczą układu urbanistycznego, układu z podziałem na działki z zachowaniem przebiegu historycznych dróg, ulic czy granic poszczególnych posesji. Walory materialne dotyczą obiektów architektonicznych odnoszących się do budynków wszelkiego rodzaju a także nawierzchni ulic, chodników, placów. Kwestie niematerialne to sfera nazewnicza związanej z tradycjami. Są to nazwy ulic, placów i dzielnic. W kontekście układu przestrzennego mówimy o układzie urbanistycznym zarówno tym, który przetrwał do dnia dzisiejszego w postaci niewiele zmienionej od dawnych czasów. W kontekście materialnym mówimy o kwestii zachowania obiektów, ich potrzeb i wyzwań wiążących się z ich rewaloryzacją czy też modernizacją. Kwestie niematerialne gdzie pojawiają się kwestie nazw, tradycji zarówno zachowanych jak i współcześnie nadawanych ale dotyczą także nowych elementów układu i nowych obszarów, które się pojawiają. Jednym z ważniejszych zagadnień jest kwestia sposobu zachowania się w odniesieniu do zmian powojennych i konfliktów pomiędzy tym co było dawniej na tym obszarze a tym w jaki sposób po wojnie dane obszary zostały odtworzone. Mamy w tych kwestiach sukcesy ale także porażki. Rewaloryzacja ulic głównego miasta to jeden z sukcesów. Udaje się je w jakiejś mierze uzgadniać mimo, że nie zawsze każdy jest szczęśliwy. Są i porażki wiążące się np. w kontekście przekształceń związanych z realizacją nowego połączenia drogowego aby zabezpieczyć bramę Niziną przed rozpadnięciem się. Kolejnym elementem, który pojawia się w debacie publicznej to kwestia przywrócenia charakteru obronnego czy nawiązującego do architektury obronnej, ciągu ulicy Podwale Staromiejskie gdzie był pomysł realizacji parkingów podziemnych potem pojawiła się wiadomość co do dążenia urzędu konserwatorskiego do przeprowadzenia tam badań archeologicznych i wycięcia drzew, które tworzą układ gdańskich plant. Wskazuje to na pewne zagrożenia i problemy, które mogą się pojawić. Jest natomiast jeszcze jeden sukces na, którym warto się skupić to są kwestie związane z Gdańskim Programem Rewitalizacji i np. Biskupia Górka wspomniana wcześniej gdzie pojawiają się elementy transformacji, rewitalizacji tego obszaru dzięki temu zabytku odzyskują swój dawny blask. Walory niematerialne to dwie kwestie. Pierwsza dotyczy upamiętnienia w przestrzeni miasta zdarzeń, wydarzeń i osób, które w tej przestrzeni się znajdowały i poruszały lub też wymagają upamiętnienia. Kłopot jaki może się z tym wiązać to nagromadzenie upamiętnień w jednym miejscu. Potencjalnie tak zwane upamiętnienia w swojej mnogości mogą prowadzić do skutku odmiennego od zamierzonego. Reasumując jest wiele zagadnień, które wiąże się z tym tematem. Jeśli chodzi o narzędzia i instrumenty, którymi

możemy się posługiwać to planowanie przestrzenne, które jest narzędziem mało doskonałym z racji na ograniczenia proceduralno-formalne a druga kwestia to pewne wywieranie presji na inwestorze, na opinii publicznej i na szerszym środowisku poprzez jakąś dyskusję środowiskowo-profesjonalną w tym zakresie. Jednym z problemów, które na pewno wymaga rozwiązania to utarcie pewnego sposobu postępowania z konserwatorem zabytków głównie jeśli chodzi o doktrynę, którą wyznajemy i która dobrze byłoby mieć pewność, że to co chcemy robić jest spójne z powszechnym rozumieniem tego co jest w naszym interesie, miasta i zachowaniem ochrony tradycji kulturowych w Gdańsku.

Andrzej Stelmasiewicz – przewodniczący komisji

Podziękował za ciekawy wykład. Dodał, że jeśli chodzi o nazewnictwo ulic na terenach postoczniovych to odbyło się spotkanie, gdzie zgromadzeni mówili, że chcieliby aby nazywano ulice zawodów.

Janusz Tarnacki - Miejski Konserwator Zabytków

Powiedział, że chciałby uzupełnić wypowiedź Pana profesora i wskazać źródło tego węzła gordyjskiego, który chyba rzeczywiście jest nierozwiązywalny. Początki tego węzła miały miejsce w 1947 roku kiedy ówczesny konserwator wojewódzki prof. Jan Borowski wpisał śródmieście Gdańska do rejestru zabytków. W tym czasie Gdańsk był jedną wielką ruiną. Zabudowa mieszkaniowa praktycznie nie istniała bądź była bardzo zniszczona natomiast układ przestrzenny był nienaruszony, jeszcze ten przed wojenny. Ta decyzja chroniła układ urbanistyczny wraz z zabudową, która ten układ tworzyła. Ideą tego było to aby zapobiec pomysłom odbudowy Gdańska w postaci warszawskiego MDM-u, gdzie chciano w tych pomysłach całkowicie zlikwidować historyczną tkankę ulic i resztki zabudowy i stworzyć coś zupełnie nowego. Po to zapisuje się układ urbanistyczny aby chronić przebieg ulic, lokalizację placów, linię zabudowy. Powojenna zabudowa poszła w innym kierunku. Dziś nadal, przy wydawaniu decyzji administracyjnych, posługuje się tym wpisem do rejestru zabytków i stąd nadrzędna rola wojewódzkiego konserwatora zabytków bez którego decyzji nie da się uzyskać pozwolenia na budowę. Myślenie o mieście, kiedy nie ma wypracowanym doktryn konserwatorskich ale także przestrzennej wizji jeśli chodzi o możliwość współczesnej zabudowy. Dzisiaj funkcjonuje prawo budowlane i warunki techniczne, które wymuszają pewne rozwiązania a te z kolei powodują, że nie da się dokładnie dokonać takiej rekonstrukcji. Ochrona zabytków jest jednym z elementów szeroko pojętej kultury natomiast jest dość istotne. Jeśli w mieście występują zabytki to jest to magnes przyciągający turystów i jednocześnie koło napędowe dla lokalnego biznesu. Zawsze miastu zależało na tym, żeby wspierać ratowanie zabytków niebędących własnością miasta. Ustawa o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami, dała możliwość gminom stworzenia warunków do udzielania dotacji celowych na prace przy zabytkach. W Gdańsku pierwszą taką uchwałę Rada Miasta podjęła 28 kwietnia 2005 roku. W ciągu

tych 18 lat miasto wydało na dotacje 46 milionów złotych i udzieliło ich prawie 270. Dotacje miały pobudzić aktywność właścicieli do dbania o te budynki. Dodał, że pamięta lata kiedy miasto nie mogło udzielać dotacji i kiedy zaczęło ich udzielać i różnica była ogromna. Dotacje pobudziły ruch inwestycyjny. Nie można zapomnieć, że dotacje są jednym z elementów dofinansowywania obiektów zabytkowych a miasto dysponuje wieloma obiektami zabytkowymi będącymi ich własnością i te wszystkie nakłady i wydatki są znacznie większe.

Andrzej Stelmasiewicz – przewodniczący komisji

Podziękował gościom za fantastyczne omówienie tematu.

Teresa Wasilewska – członek komisji

Zapytała o sprawę odtworzenia fontanny Wintera.

Prof. Piotr Lorens – Architekt Miasta

Odpowiedział, że temat w jego przekonaniu jest bardzo istotny i ważny. Dodał, że z tego co wie to był procesowany projekt u wojewódzkiego konserwatora zabytków odnoszący się do kwestii lokalizacji tej fontanny. Sprawa jest w gestii Zarządu Dróg i Zieleni ponieważ jest to plac miejski.

Michał Szymański – z-ca Dyrektora ds. Przestrzeni Publicznej

Powiedział, że przedsięwzięcie prowadzone jest przez Gdańskie Wody i były dyskusje z konserwatorem wojewódzkim na temat lokalizacji fontanny czy lokalizacja historyczna czy bardziej centralnie względem aktualnej formy tego skweru. GZDiZ nie jest inwestorem fontann ani nie utrzymuje takich obiektów.

Teresa Wasilewska – członek komisji

Powiedziała, że odbyła rozmowę z konserwatorem i nie nadmienił jej, że problemem jest usytuowanie. Chciałaby, żeby ta fontanna stanęła.

Janusz Tarnacki - Miejski Konserwator Zabytków

Powiedział, że zasięgnie informacji. Był czas, że uczestniczył w tych dyskusjach ale kontakt się zerwał. Postara się zorientować na jakim jest to etapie.

PUNKT 4

Sprawy bieżące, wolne wnioski, korespondencja.

Andrzej Stelmasiewicz – przewodniczący komisji

Omówił korespondencję.

1. Pismo dotyczące udzielenia dotacji franciszkanom w Gdańsku przez Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego.
2. Uchwała Rady Seniorów z postulatem nazwania skweru im. Jana Heweliusza.

Beata Gaj – dyrektor Wydziału Geodezji

Powiedziała, że sprawdziła informację i pod względem formalnym działka jest gminna, planu zagospodarowania nie ma natomiast sprzeciw budzi to, że w przestrzeni publicznej miasta mamy ulicę Heweliusza.

Ustalenia- Przewodniczący skierował pismo do Rady Seniorów z odmową nazwania skweru im. Jana Heweliusza w związku z istniejącą już ulicą o takiej nazwie.

Beata Gaj – dyrektor Wydziału Geodezji

Dodała, że w sprawie Nabrzeża Ziółkowskiego o nadanie nazwy wniosek powinien wpłynąć od dwóch właścicieli: Urzędu Morskiego i Zarządu Portu Morskiego.

3. Pismo w sprawie likwidacji biblioteki na Przeróbce i przeniesienia jej na Stogi.

Andrzej Stelmasiewicz – przewodniczący komisji

Nie wie na jakim etapie jest dyskusja w tej sprawie więc jak sprawa będzie bardziej klarowna wtedy Komisja przeprowadzi dyskusję.

Przewodniczący Komisji podziękował wszystkim obecnym za uczestnictwo i zamknął obrady o godz. 15:20.

Przewodniczący
Komisji Kultury i Promocji

/-/ Andrzej Stelmasiewicz

Protokołowała:

Emilia Mikita - Biuro Rady Miasta Gdańska